O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM,
FAN VA INNOVATSIYALAR
VAZIRLIGI

SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI
SAMARQAND DAVLAT
UNIVERSITETI

Ro'yxatga olindi:
№ 52-60610-5-4-2-1
2024-yil 09 30

"TASDIQLAYMAN"
SamDU rektori:
_______ R.I.Xalmuradov
2024-yil "___" ________

AKADEMIK YOZUV

FAN DASTURI

Bilim sohasi:	600 000 – Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari
Ta'lim sohasi:	610 000 – Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari
Ta'lim yo'nalishi:	60610400- Dasturiy injiniring
	60610500 - Sun'iy intellekt
	60610200 – Axborot xavfsizligi
	60610100 – Axborot tizimlari va texnologiyalari

Samarqand - 2024

Fan/modul kodi AY1104		O‘quv yili 2024-2025	Semestr 1	ECTS – Kreditlar 4	
Fan/modul turi Majburiy		Ta’lim tili O‘zbek/Rus		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fan nomi		Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)	Mustaqil ta’lim (soat)	Jami o‘quv yuklamasi (soat)
	Akademik yozuv		48	72	120

2.

I. Fanning mazmuni

Fanni o‘qitishdan maqsad – talabalarga ilmiy matnlar: insholar, kurs ishlari, diplomlar, magistrlik dissertatsiyalari, maqolalar, monografiyalar yozish metodologiyasi haqida ma’lumot berish.

Fanning vazifasi – talabalarni har xil turdagi matnlar (kompozitsiya-ishontirish, bayon qilish, mulohaza yuritish) orqali o‘z fikrini yozma ravishda bayon etishga o‘rgatish.

II. Asosiy nazariy qism (amaliy mashg‘ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu. Akademik yozuv va axborot
2-mavzu. Til va yozuv. O‘zbek yozuvlari tarixi
3-mavzu. O‘zbek tilining asosiy imlo qoidalari
4-mavzu. Til va terminologiya.O‘zbek terminologiyasining taraqqiyot bosqichlari.
5-mavzu. Matn va uning turlari. Mikro matn va makro matn. Ilmiy va ilmiy-ommabor matnlar.
6-mavzu. Reja. Rejaning turlari
7-mavzu. Konspekt. Konspekt turlari
8-mavzu. Adabiy nutq va uning uslublari. Ilmiy, badiiy, so‘zlashuv, rasmiy-idoraviy, publitsistik uslublar va ularning uslubiy xususiyatlari.
9-mavzu. Ilmiy uslub va rasmiy idoraviy uslubning leksik-garmmatik xususiyatlari.
10-mavzu. Publitsistik uslub va og‘zaki uslublarning leksik-grammatik xususiyatlari
11-mavzu. Annotatsiya haqidda umumiy ma’lumot. Annotatsiya yozish.
12-mavzu. Esse haqida tushuncha. Esse turlari.
13-mavzu. Referat haqida tushuncha. Referat turlari.
14-mavzu. Ilmiy uslub janrlari haqida umumiy ma’lumot.
15-mavzu. Kurs ishi haqida tushuncha.
16-mavzu. Ma’ruza haqida ma’lumot. Ma’ruza tuzilmasi.
17-mavzu. Loyiha haqida tushuncha. Loyiha tavsifi.
18-mavzu. Tezislar. Tezis turlari. Tezislar yozish uslubi.
19-mavzu. Maqola va uning turlari. Maqola yozish tartibi.
20-mavzu. Taqriz matni. Taqrizning turlari. Taqrizning tuzilishi.
21-mavzu. Taqdimot nutqi. Taqdimotning tarkibi.
22-mavzu. Ilmiy tadqiqot matnini yaratish.
23-mavzu. Iqtibos keltirish. Parafraza.

	24-mavzu. Ilmiy matnda dalillar. Obyektlar. Jarayonlar va xulosalarning berilishi.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

"Akademik yozuv" fani bo'yicha mustaqil ishlarning tematik-rejasi 72 soat bo'lib, mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular quyidagicha:

1. Axborotning turlari va xususiyatlari
2. Orfografiya haqida umumiy ma'lumot
3. "Davlat tili to'g'risida" gi qonun va uning mohiyati
4. Matn va uning turlari.
5. Telegram tarixi
6. Matn hosil qiluvchi vositalari
7. Matnni ma'noviy qismlarga bo'lish.
8. Nutq uslublari haqida ma'lumot
9. Yozuv tarixi. O'zbek xalqi foydalangan yozuvlar.
10. Ilmiy uslub va uning xuxusiyatlari.
11. Badiiy uslub va uning xuxusiyatlari.
12. Rasmiy uslub va uning xuxusiyatlari.
13. Publitsistik uslub va uning xuxusiyatlari.
14. Og'zaki uslub va uning xuxusiyatlari.
15. Orfoepiya haqida ma'lumot.
16. Nutq madaniyati va me'yor tushunchasi.
17. Ariza haqida umumiy ma'lumot.
18. Tushuntirish xati va uning zaruriy qismlari
19. Tarjimayi hol va uning turlari.
20. Tavsiyanoma va Tavsifnoma. Ularning zaruriy qismlari.
21. Tilxat haqida tushuncha.
22. Hujjat va uning turlari
23. O'zbek tilining asosiy imlo qoidalari
24. Punktuatsiya haqida umumiy ma'lumot
25. Lug'at va uning turlari
26. "Buyuk vatandoshlarimiz" mavzusida taqdimot tayyorlash
27. "Internetning hayotimizdagi o'rni" mavzusida maqola tayyorlash.
28. Innovatsiyon texnologiyalar haqida ma'lumot.
29. Hujjatchilik tarixi
30. Ma'lumot-axborot hujjatlari
31. Tashkiliy hujjatlar
32. Farmoyish hujjatlari
33. Xizmat yozishmalari
34. Ilmiy uslub janrlari haqida ma'lumot.
35. "Universitetimiz hayotidan lavhalar" mavzusida taqdimot tayyorlash
36. Ilmiy tadqiqot matni haqida umumiy ma'lumot.

3.	**V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)** Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

	• o'quv fanlari bo'yicha o'quv va o'quv-metodik materiallarni tayyorlash ko'nikmalariga ega bo'lish, o'z matnini tayyorlash va kasbiy faoliyatni tashkil etish qobiliyati; • rasmiy ish, publitsistik, ilmiy va umumiy ilmiy uslubdagi barcha turdagi matnlarni yaratish, tahrirlash, abstraktlashtirish va tizimlashtirish qobiliyati; • har xil turdagi matnlarni o'zgartirish qobiliyati (matnning uslubi, janri, maqsadli bog'liqligini o'zgartirish);
4.	**VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:** • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • bliss savol-javoblar; • munozaralar olib borish; • o`z-o`zini nazorat qilish.
5.	**VII. Kreditni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'liq o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat ishini topshirish.
6.	**Asosiy adabiyotlar:** 1.N.Jiyanova, O.Moydinova. Nutq madaniyati. –T.: "Ilm ziyo zakovat" 2019.221b. 2.Xolmonova Z.Adabiy tildan ma'ruzalar umumlashmasi. – T.: "O'zbekiston" 2013, 250 b. 3. Qo'ng'urov R., Begmatov E., Tojiyev Yo.Nutq madaniyati va uslubiyat asoslari, –T.: "Fan", 1992, 254 b. 4. Husanov . N.,Rasulov, Mo'ydinov Q. Nutq madaniyati va notiqlik san'ati. – T.: "Iqtisod-Moliya", 2006. 5. M.Ахмедова. Нутқ маданияти ва профессионал нотиқлик. ТАТУ, 2017, 114 б. 6.M.Аминов, А. Мадвалиев, Н. Махкамов Н.Махмудов. Иш юритиш (амалий қўлланма). – Тошкент, 20217 й.-440 б 7. X.S. Muhiddinova, N.A. Abdullayeva, Rasmiy uslubning diplomatik turlari. – T.: 1997 y. 8. Д.А. Бабахонова. Официальный деловой стиль современного узбекского литературного языка. АКД. – Т., 1987 г. 9. M.Абдурахмонова.O'zbek tili fanidan uslubiy qo'llanma. Ish yuritish tili va uslubi. – T., 2018. 10. Jerald Alred. Charles Brusaw, Walter Oliu. Hahdbook of technical writing. – New York, Copyright 2003. 11. Stephen bailey Akademic writing. Handbook for international student's. – London, 2015. **Qo'shimcha adabiyotlar:** M.X. Axmedova, K.A.Gayubova "O'zbek tili" T.TATU, "Aloqachi" 2019. Mahmudov N. O'qituvchi nutqi madaniyati T.: "O'zbekiston milliy kutubxonasi" 2009. 188b. 3. Husanov N.Miraxmedova Z. Mutaxasislik tili. T.: TMI, 2003. 4. А.Н. Белов В.Н. Белов Корреспонденция и делопроизводство М. 1988г рекомендации М..1988 г.

	5. Д.В. Василев Делопроизводство на компьютере. Практические рекомендации. М.1999 6. С.В. Усманов, ва б. Узбек тилида иш юритиш амалиёти Т. 1999 й. 7. Русча-ўзбекча луғат (2 jildli).- ToshkentO'zbekistonmilliyensiklopediyasi. 2013 8. O'zbek tilining izohli lug'ati (5 jildli).-T,: "Adolat".2005. 90 b. **Axborot manbalari:** https://ru.wikipedia.org/wiki. Википедия. Свободная энциклопедия. www.ziyo.com kutubxonasi. Ўзбек тилининг изоҳли луғати. – S.pdf (SECURED) 407 бет. http://fikr.uz/blog/utkir_hoshimov/azhdodlar-abadiyligi.html http://dic.academic.ru/ www.ziyo.uz. http://www.ziyonet.uz/ www.google.uz
7.	Fan dasturi Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti O'quv-uslubiy kengashining 2024-yil __ - ___________dagi ____-son bayonnomasi bilan ma'qullangan.
8.	**Fan/modul uchun mas'ullar**: D.A.Rahmatova – SamDU O'zbek tili va adabiyoti kafedrasi assissenti
9.	**Taqrizchilar:** **Muhiddinova B.**- SamDU O'zbek tili va adabiyoti kafedrasi dotsenti, f.f.n. **Umirova S.** – SamDU O'zbek tilshunosligi kafedrasi dotsenti, PhD

Universitetning 2024-yil 16-avgustdagi 301-ij buyrug'i asosida Fan dasturlari va mustaqil ta'lim topshiriqlarini ishlab chiqishga ma'sul ishchi guruhi:

Rais – prof. Nosirov A.N.

O'zbek tili va adabiyoti kafedrasi mudiri **prof. Mirzayev I.K.**

Filologiya fakulteti dekani **prof. Eltazarov J.D.**

Sh. Rashidov nomidagi
SamDU O'quv ishlari bo'yicha
1-prorektor: **prof. Soleyev A.S.**

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Raqamli texnologiyalar fakulteti 60610600 – Dasturiy injiniring, 60610700 – Sun'iy intellekt, 60610200 – Axborot xavfsizligi, 60610100 – Axborot tizimlari va texnologiyalari yo'nalishlari uchun "Akademik yozuv" fanidan tuzilgan fan dasturiga

TAQRIZ

Bizga ma'lumki, bugungi kunda axborot jarayonlari, xalqaro almashinuvlar jadal rivojlanmoqda. Bunday sharoitida yangi dolzarb bo'lgan va jahon ta'lim standartlariga javob bera oladigan fanlar tizimi juda muhimdir. Akademik yozuv fani esa ana shunday dolzarb fanlar qatorini tashkil etadi. Bu fan orqali talabalar quyidagi ko'nikmalarga ega bo'ladilar:

- muloqotning turli sohalarida qabul qilingan kommunikativ strategiya va taktika, ritorik, stilistik va lingvistik me'yor va uslublarga ega bo'lish, ulardan kasbiy muammolarni hal qilishda yetarlicha foydalana olish;
- bilimlarni mustaqil ravishda to'ldirish, tanqidiy tahlil qilish va fanning turli sohalari bo'yicha nazariy va amaliy bilimlarni o'z ilmiy izlanishlari maqsadida qo'llash;
- o'quv fanlari bo'yicha o'quv va o'quv-metodik materiallarni tayyorlash ko'nikmalariga ega bo'lish, o'z matnini tayyorlash va kasbiy faoliyatni tashkil etish;

60610600 – Dasturiy injiniring, 60610700 – Sun'iy intellekt, 60610200 – Axborot xavfsizligi, 60610100 – Axborot tizimlari va texnologiyalari yo'nalishlari uchun – "Akademik yozuv" fanidan tuzilgan fan dasturida fanning vazifasi, fan bo'yicha talabalarning bilimiga, malaka va ko'nikmasiga qo'yiladigan talablar, fanning o'quv rejadagi boshqa fanlar bilan o'zaro bog'liqligi va uslubiy jihatdan uzviy ketma-ketligiga e'tibor berilgan. Shuningdek, fan dasturi o'z ichiga amaliy mashg'ulotlar, mustaqil ta'lim uchun mavzularni ham qamrab olgan.

Talabalar fanni o'rganish jarayonida ilmiy tadqiqot ishlarini to'g'ri yozish o'quv fanlari bo'yicha o'quv va o'quv-metodik materiallarni tayyorlash ko'nikmalariga ega bo'lish, ilmiy matnni tayyorlash va kasbiy faoliyatni tashkil etish ko'nikmalariga ega bo'ladilar.

Bundan tashqari rasmiy ish, publitsistik, ilmiy va umumiy ilmiy uslubdagi barcha turdagi matnlarni yaratish, tahrirlash, abstraktlashtirish va tizimlashtirish, har xil turdagi matnlarni o'zgartirish qobiliyatlariga ega bo'ladilar.

"Akademik yozuv" fanidan o'zlashtirilgan bilimlar asosida talabalar ilmiy tadqiqot matnlarini talab etilgan darajada tayyorlash ko'nikmalariga ega bo'ladilar.

60610600 – Dasturiy injiniring, 60610700 – Sun'iy intellekt yo'nalishlari uchun "Akademik yozuv" fanidan tuzilgan fan dasturini o'quv jarayoniga to'liq tadbiq etish mumkin.

Taqrizchi

Muhitdinova B.M.
Sharof Rashidov nomidagi SamDU Filologiya fakulteti O'zbek tili va adabiyoti kafedrasi dotsenti

FILOLOGIYA FAKULTETI

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Raqamli texnologiyalar fakulteti 60610600 – Dasturiy injiniring, 60610700 – Sun'iy intellekt, 60610200 – Axborot xavfsizligi, 60610100 – Axborot tizimlari va texnologiyalari yo'nalishlari uchun "Akademik yozuv" fanidan tuzilgan fan dasturiga

TAQRIZ

Akademik yozish – bu axborot jarayonlari, xalqaro almashinuvlar, akademik aloqalarning jadal rivojlanishi sharoitida yangi dolzarb bo'lgan va jahon ta'lim va ilmiy hamjamiyatlarida keng tarqalgan kompetentsiyaning an'anaviy turidir.Bugungi globallashuv davrida akademik yozish salohiyatiga ega talaba-yoshlarni tarbiyalash dolzarb vazifalarimizdan biridir. Ayniqsa, jamiyatimiz uchun har tomonlama yetuk kadrlarni tayyorlash masalasi ko'ndalang bo'lib turgan bir sharoitda bu fanning o'qitilishi yanada muhimroq ahamiyat kasb etadi.

60610600 – Dasturiy injiniring, 60610700 – Sun'iy intellekt yo'nalishlari uchun – "Akademik yozuv" fanidan tuzilgan fan dasturida fanning vazifasi, fan bo'yicha talabalarning bilimiga, malaka va ko'nikmasiga qo'yiladigan talablar, fanning o'quv rejadagi boshqa fanlar bilan o'zaro bog'liqligi va uslubiy jihatdan uzviy ketma-ketligiga e'tibor berilgan. Shuningdek, fan dasturi o'z ichiga amaliy mashg'ulotlar, mustaqil ta'lim uchun mavzularni ham qamrab olgan.

Fanni o'rganish jarayonida talabalar ilmiy tadqiqot ishlarini to'g'ri yozish o'quv fanlari bo'yicha o'quv va o'quv-metodik materiallarni tayyorlash ko'nikmalariga ega bo'lish, ilmiy matnni tayyorlash va kasbiy faoliyatni tashkil etish ko'nikmalariga ega bo'ladilar.

Rasmiy ish, publitsistik, ilmiy va umumiy ilmiy uslubdagi barcha turdagi matnlarni yaratish, tahrirlash, abstraktlashtirish va tizimlashtirish, har xil turdagi matnlarni o'zgartirish (matnning uslubi, janri, maqsadli bog'liqligini o'zgartirish), ilmiy, ijtimoiy, pedagogik, ijodiy, reklama, nashriyot va boshqa loyihalarni ishlab chiqishda ishtirok etish qobiliyatlariga ega bo'ladilar.

"Akademik yozuv" fanidan o'zlashtirilgan bilimlar asosida talabalar ilmiy tadqiqot ishlarni to'g'ri yoza oladilar hamda o'quv-metodik materiallarni tayyorlash ko'nikmalariga ega bo'ladilar.

60610600 – Dasturiy injiniring, 60610700 – Sun'iy intellekt yo'nalishlari uchun "Akademik yozuv" fanidan tuzilgan fan dasturini o'quv jarayoniga to'liq tadbiq etish mumkin.

Taqrizchi: FILOLOGIYA FAKULTETI **S.Umirova**
SamDU filologiya fakulteti o'zbek tilshunosligi kafedrasi dotsenti